

Åpenhetsloven – Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

Redegjørelsen er utarbeidet av Nobina AS i henhold til kravene i åpenhetsloven.

Rapporten gjelder for det finansielle året 2023/24, det vil si perioden 1. mars 2023 – 28 februar 2024. Der hvor det er relevant er det likevel også vist til øvrig arbeid som er foretatt for å håndtere risiko i egen virksomhet og leverandørkjeden.

Generell beskrivelse av virksomheten og organisasjonen

Virksomheten

Nobina er Nordens ledende transportoperatør med over 13.000 medarbeidere og en sterk tilstedeværelse i Sverige, Norge, Finland, og Danmark. Selskapet har en lang historie som strekker seg over mer enn 100 år med erfaring og ekspertise innen kollektivtransport.

Nobina tilbyr et bredt spekter av tjenester, inkludert rute- og skoletransport, samt spesialtilpassede løsninger for offentlige transporttjenester. Vi jobber tett med våre kunder og samarbeidspartnere for å levere skreddersydde transportløsninger som møter både dagens og fremtidens behov.

Nobina AS er et datterselskap i Nobina konsernet. Nobina AS har sitt hovedkontor i Oslo og utfører kollektivtrafikk med buss i tillegg til skolekjøring, buss for tog og andre busstjenester i store deler av Norge. Vi har årlig rundt 44 millioner påstigende kunder. Nobina AS om lag 1500 medarbeidere som bidrar til å levere service, trygghet og en enklere hverdagsreise for våre kunder.

Nobina AS er en tariffbundet virksomhet og er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen NHO. Dette sikrer alle våre ansatte trygge og forutsigbare arbeidsforhold. I Nobina anerkjenner vi organisasjonsretten og vi oppfordrer alle ansatte til å organisere seg. Vi jobber målrettet og strukturert for å fremme våre ansattes trivsel og sikkerhet, både gjennom våre kvalitets- og ledelsessystemer, men også gjennom halvårlige medarbeiderundersøkelser der vi blant annet måler faktorer som ledelse, engasjement, trivsel og inkludering.

Bærekraft er et kjerneprinsipp for Nobina og vi har identifisert tre fokusområder for bærekraftsarbeidet – Mennesker, Planet og Samfunn – samt en rekke vesentlige områder der sikringen av en sosialt og miljømessig bærekraftig leverandørkjede med respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår er svært viktige aspekter.

1

Organisasjon og arbeidsmåte

Slik styres Nobina

Gjennom hvordan Nobina styres, skapes forutsetninger for aktive og ansvarsfulle bedriftsorgan, tydelige roller og ansvarsfordeling, samt sannferdig rapportering og informasjon. Vi ønsker å styre, lede og kontrollere virksomheten vår på en måte som skaper verdi for våre eiere og andre interessenter. Å løpende håndtere risikoer – og vurdere dem etter alvorlighetsgrad – er også en naturlig del av vår styring og ledelse, og er tydelig integrert i vår beslutningsprosess.

Operasjonell styring og ledelse

Styret, valgt av våre eiere, setter den overordnede rammen for mål og strategier. En del av dette arbeidet innebærer å kontinuerlig identifisere og aktivt håndtere våre fotavtrykk basert på bærekraftsmessige hensyn, inkludert sosial bærekraft - noe som også kontinuerlig følges opp i den operative bærekraftsrapporteringen.

Konsernledelsen leder den daglige operative virksomheten i samsvar med vår strategiske og operative retning. Nøkkeltall for finansiell utvikling, kvalitet og bærekraft følges og kontrolleres månedlig. Våre operative selskaper og alle trafikkområder implementerer mål og nøkkeltall i sine forretningsplaner, som omformes til handlingsplaner og en aktiv daglig styring for ulike team, yrkesgrupper og enkeltpersoner. Mål, nøkkeltall og resultater innen bærekraft rapporteres deretter kontinuerlig tilbake til styret i form av en årlig bærekraftssyklus.

Figur 1: Den operativa styrningen av Nobina.

Bærekrafts-arbeidets organisering og ledelse

For å effektivt styre og lede Nobinas virksomhet samt følge opp og levere på vårt arbeid innen bærekraft, har vi en tydelig struktur for styring, ledelse og etterlevelse av regler. Bærekraftsarbeidet er fullt integrert i vår forretningsdrift - fra styrets retningslinjer for bærekraftsspørsmål til hvordan vi arbeider med å sikre sosial bærekraft både i vår egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Arbeidet er basert på eksterne rammeverk, miljø- og arbeidsmiljølovgivning, nasjonale sikkerhets- og kjøretøysforskrifter, kontraktsvilkår fra oppdragsgivere samt Nobinas ledelsessystem, retningslinjer og verdier. Blant de eksterne rammeverkene kan OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper, FNs Global Compact ti prinsipper og FNs globale mål for bærekraftig utvikling spesielt nevnes.

På konsernnivå er det ulike roller og funksjoner som har ansvaret for å drive det konsernovergripende bærekraftsarbeidet samt støtte de operative selskapenes bærekraftsarbeid.

Direktør for forretningsutvikling (inkludert bærekraft) har det overordnede ansvaret for konsernets bærekraftsspørsmål og er ansvarlig for å utvikle og implementere strategier, retningslinjer, prosesser og verktøy relatert til bærekraft og ansvarlig næringsvirksomhet. Denne sikrer også at sentrale funksjoner samles i et bærekraftsråd som jevnlig møtes for å diskutere og håndtere både strategiske og operative spørsmål knyttet til bærekraft. Rådet leder det strategiske bærekraftsarbeidet gjennom beslutninger om retning og via utvikling av styringssystemer og møtes kvartalsvis. I rådet deltar representanter fra HR, KAMS, Compliance, Innkjøp, Fleet, Produksjon, Markedsføring, Public affairs og Kommunikasjon. På denne måten har rådet en helhetlig forståelse av konsernets påvirkning på bærekraft og forventningene til interessentene.

Under direktøren er det også en bærekraftssjef som koordinerer og driver bærekraftsspørsmål samt støtter de operative selskapene i deres bærekraftsarbeid.

Compliance-funksjonen, via juridisk direktør, har det overordnede ansvaret for å etablere dokumenterte rutiner som muliggjør etterlevelse av lovverk og å opplære og støtte virksomheten generelt i lovlydighet.

Konsern-HR har det overordnede ansvaret for å lede og følge opp at HR i de respektive operative selskapene implementerer bærekraftsdimensjoner knyttet til vedtatte prosesser og målsettinger.

Nobinas sentrale innkjøpsavdeling har ansvaret for å sikre at alle innkjøp skjer i samsvar med Nobinas leverandørkodeks og Nobinas prosess for bærekraftige innkjøp, som også inkluderer menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår. Også Nobinas kommunikasjonsavdeling har en viktig rolle med å sikre det operative bærekraftsarbeidet via ansvar for å støtte konsernet i kommunikasjonsbehov, både internt og eksternt, for å gjøre vårt bærekraftsarbeid tilgjengelig og formidle det.

Retningslinjer og rutiner

Interne etiske retningslinjer

Fra og med 2023 har Nobina en intern etisk retningslinje (Code of Conduct) som kalles "Vi er Nobina". Den bygger på våre verdier og beskriver hva Nobina står for, hvordan vi skal opptre mot kolleger, passasjerer og andre i vår omverden, og hva vi forventer av hverandre. Den beskriver også hvordan vi skal opprettholde vår forretningsetikk. På denne måten veileder den oss i hvordan vi skal drive virksomheten vår, samtidig som vi beskytter oss selv og Nobina-merket. Koden gjelder alle medarbeidere uavhengig av stilling eller rolle, og inkluderer også deltidsansatte og innleide konsulenter. Oppførselskoden omfatter fire deler:

3

- Hvordan vi opptrer på arbeidsplassen og hvordan vi samarbeider
- Hvordan vi opptrer i markedet og handler i våre relasjoner
- Hvordan vi er samfunnsengasjerte og tar ansvar
- Ansvar, etterlevelse og hvordan vi rapporterer bekymringer og uregelmessigheter

Etiske retningslinjer for leverandører

Nobinas virksomhet omfatter mange forretningsområder som ofte er store og komplekse, fra offentlige anskaffelser til innkjøp fra globale leverandører. Dette krever nøye styring og klar forretningsetikk for å unngå korrupsjon og sikre trygge, transparente forretninger med oppdragsgivere, leverandører og andre samarbeidspartnere. Vår leverandøretiske kode beskriver de kravene og forventningene vi har til dem og til oss selv. I løpet av 2023 ble de etiske retningslinjene for våre leverandører oppdatert for å bedre dekke alle identifiserte relevante områder. Dette er noe som vil fortsette å bli gjort kontinuerlig for å sikre at dokumentet er relevant.

Leverandører skal, blant annet, sørge for at:

- Lovgivningen i de landene hvor leverandøren opererer overholdes og alltid utgjør et minimumsnivå for de ansattes vilkår.

- FNs generelle erklæring om menneskerettigheter (1948) overholdes.
- ILO-konvensjonen overholdes.
- FNs barnekonvensjon, artikkel 32, overholdes.

Koden gjelder for alle Nobinas leverandører, underleverandører og forretningspartnere som leverer produkter og/eller tjenester til Nobina. Ved å signere våre etiske retningslinjer forplikter leverandøren seg til å overholde ovennevnte krav og forskrifter. Leverandøren forplikter seg også til å sikre at eventuelle underleverandører overholder Nobinas etiske retningslinjer. I tillegg til at underleverandører må overholde Nobinas etiske retningslinjer, vil Nobina gjennomføre revisjoner hos underleverandørene. På denne måten jobber vi for å oppnå 100% sporbarhet i verdikjeden.

Varslingskanal og klageadgang

Nobina har både en intern og en ekstern varslingskanal tilgjengelig på intranettet for våre medarbeidere og på vår hjemmeside for utenforstående som ønsker å melde fra om uregelmessigheter eller mangler. Gjennom varslerfunksjonen kan vi tidlig oppdage eventuelle avvik fra Nobinas verdier eller forretningsetiske prinsipper. De som ønsker å rapportere noe kan gjøre det anonymt, og vi har en ekstern part som håndterer prosessen for å sikre anonymitet, upartiskhet og profesjonell håndtering.

Vi stiller også krav til våre leverandører om å beskytte varslere ("whistle blowers").

Informasjon om vesentlig risiko for negative konsekvenser og faktiske negative konsekvenser

Aktsomhetsvurderinger

Nobina AS sitt arbeid med åpenhetsloven er forankret både i styret og ledelsen. Vi har gjennomført grundige vurderinger for å identifisere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, både internt i vår virksomhet og i vår leverandørkjede. Denne vurderingen er blant annet gjennomført av nøkkelpersoner fra innkjøp samt representanter fra vårt compliance- og risikostyringsteam. Vår tilnærming inkluderer en gjennomgang av leverandørkjeden for å identifisere potensielle risikoer og utvikle relevante tiltak.

Kartlegging av leverandørkjeden

Leverandørkjeden inkluderer blant annet produsenter av busser, batterier, dekk, ladestasjoner og drivstoff, samt et stort antall underleverandører for komponenter og deler. Kjøp av kjøretøy og fremdriftsbatterier for elektriske kjøretøy gjøres samlet og er avgjørende komponenter for Nobinas virksomhet. Leverandørkjeden for kjøretøy, inkludert batterier, er lang og komplisert, og er identifisert som et område med høy risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter.

I tillegg til leverandørkjeden har Nobina også flere forretningspartnere som leverer blant annet IT-produkter og -tjenester, verktøy, forbruksvarer og lignende (se figur 2 nedenfor).

Ex. IT-produkter och -tjänster, verktyg, kontorsprodukter, förbrukningsvaror, avfallshantering

Figur 2: Oversiktsbilde av leverandørkjeden og forretningspartnere.

Prosess for aktsomhetsvurderinger

Nobinas prosess for å sikre bærekraftige leverandørkjeder ligger til grunn for risikovurderingen av Nobinas leverandører. Denne prosessen består av fem trinn (se Figur 3 under).

Figur 3: Nobinas prosess for å sikre bærekraftige leverandørkjeder

Initiell risikovurdering

Som utgangspunkt for å systematisk identifisere potensielle risikoer, samt for å prioritere vårt arbeid, gjennomføres en initial risikovurdering.

Nobina har identifisert at det generelt er høy risiko knyttet til menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter innenfor flere innkjøpskategorier. Tabellen nedenfor viser en gjennomgang av disse kategoriene, hvor i leverandørkjeden høyest risiko forekommer, samt hvilken type risiko som er identifisert.

Kategori	Var i	Potentiella risker
	leveranskedjan	
Uniformer (tekstiler)	Råvareutvinning Bearbeiding Sluttproduksjon	Krenkelser av menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter anses å være svært vanlige. Eksempler på slike krenkelser inkluderer tvangsarbeid, barnearbeid, landokkupasjon, utilstrekkelige lønninger og begrensninger i fagforeningsfriheten.
Kjøretøy og fremdriftsbatterier	Råvareutvinning Bearbeiding Sluttproduksjon	Kjøretøyer inneholder et stort antall komponenter og deler. Leverandørkjeden er ofte lang og kompleks. Risikoene for krenkelser av menneskerettigheter vurderes som høye, særlig knyttet til utvinning av råmaterialer og produksjon av materialer. Mineraler og metaller utvinnes vanligvis i høyrisikoland med farlige arbeidsforhold, lave lønninger og begrensede faglige rettigheter. Barnearbeid og tvangsarbeid er rapportert å forekomme.
Dekk	Råvareutvinning Bearbeiding	Risikoen for krenkelser av menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter vurderes som høy.

		Innenfor utvinning av gummi er det risiko for tvungen forflytning av befolkningen, diskriminering av kvinner og tvangsarbeid.
		Ved dyrking av gummi kan det være risikoer på plantasjer knyttet til barnearbeid, dårlige arbeidsforhold og lave lønninger.
Fossile drivstoff	Råvareutvinning Bearbeiding Sluttproduksjon	Risikoen for krenkelser av menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter vurderes som høy.
		Ved utvinning av råolje er det risiko for sikkerhetsbrister. Migrantarbeidere og kontraktsarbeidere er vanlig forekommende og ofte spesielt sårbare. Det er også risiko for tvungen forflytning av lokalbefolkningen i forbindelse med anleggelse av oljefelt.
Biodrivstoff	Råvareutvinning Bearbeiding Sluttproduksjon	Risikoen for krenkelser av menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter er høy knyttet til produksjon av sukkerrør for etanolproduksjon og palmeoljeproduksjon for biodrivstoff.
		Innenfor palmeoljeindustrien forekommer tvangsarbeid, gjeldsslaveri, barnearbeid, lønnsdiskriminering, krenkelser av migrantarbeideres rettigheter samt helse- og sikkerhetsrisikoer.

Tabell 1: Oversikt over identifiserte kategorier med høy risiko.

For å ytterligere vurdere sannsynligheten for at en risiko skal inntreffe, gjennomføres også en kartlegging av den geografiske lokaliseringen til leverandørene. Her brukes ITUC Global Rights Index som støtte, der land er rangert på en skala fra 1 til 5+, der 1 representerer laveste risikonivå og 5+ representerer høyeste risikonivå.

Leverandørevaluering

Selv-evaluering

Leverandører som leverer varer av noen av kategoriene i Tabell 1 blir bedt om å gjøre en selvevaluering. Leverandørene skal da fylle ut et selvevalueringsskjema (se Figur 1).

Vi gjennomfører selv-evalueringen sammen med en uavhengig tredjepartsleverandør, som hjelper oss med å sikre at spørsmålene som sendes ut i vår årlige selv-evaluering er oppdaterte og fanger opp relevante problemstillinger. De samler inn og administrerer svar, samt gjennomfører vurderinger og rangerer leverandørene våre basert på disse.

Main themes	Example questions
1. CSR-strategy & Guidelines	"Have your company adopted a strategy for social responsibility in our conduct of business?"
2. Supply-chain Insight	"Do you know the originating production country/countries?"
3. Supply-chain Control	"Do you have system/routines for follow-up your supply-chain?"
4. Risk management	"Do you have procedures for evaluating suppliers regarding risk of violation of our ethical guidelines?"
5. Corporate management systems	"Have you implemented a quality management system in your organisation?"
6. Conflict Minerals	"Do you include prohibition against use of conflict materials in your supplier contracts?"

Figur 1. Temaer og eksempel på spørsmål i selvevalueringen

Leverandørrevisjoner

Med utgangspunkt i resultatet fra selvevalueringene, lager vi et leverandørrevisjonsprogram for det kommende året. Vi velger da ut de leverandørene som vi har vurdert som høyrisikoleverandører.

Nobina har tidligere gjennomført revisjoner sammen med tredjeparter. Dette også i 2023. Etter revisjonen utarbeides det en rapport der det også rapporteres om eventuelle forbedringspunkter. Det ble gjennomført tre revisjoner med bistand fra tredjepart i 2023. Figur 4 viser temaer og eksempler på spørsmål i leverandørgjennomganger.

Audit - Questionnaire

Main themes	Example questions	
1. Factory Information	"Year of construction of main buildings and major renovations" "Total number of employees"	
2. Environmental Permits and Legal Requirements	"List the environmental permits currently held by the factory and indicate the validity period"	
3. Management Systems	" What are the factory's environmental objectives? Please state."	
4. Manufacturing Profile	"Please list available installations for wastewater treatment, waste air treatment, etc."	
5. Sustainable Resource	"What percentage of the factory's energy use is provided by renewable energy?"	
6. Emissions	" What percentage of the factory's total waste is recycled?"	
7. Hazardous Materials, Chemicals and Products	"Describe the system to ensure compliance with relevant product safety regulations. "	
8. Health and Safety	"Describe how work-related accidents are handled."	
9. Workers rights, Human Rights	"What is the minimum age in your company?"	
10. Questions Employees	"Is there a union or other workers' association at the workplace?"	

Figur 2. Temaer og eksempel på spørsmål i leverandørrevisjoner

Identifiserte faktiske avvik

I løpet av 2023 har Nobina prioritert revisjon av buss- og batterileverandører, da sannsynligheten og innvirkningen av potensielle risikoer vurderes som høyest der. I forbindelse med leverandørgjennomgangene som ble gjennomført i løpet av 2023, ble avvik identifisert innen følgende områder:

- Leverandøren har manglende rutiner for oppfølging av etterlevelse av bærekraftskrav hos underleverandører.
- Varslerfunksjonen er ikke kjent av alle medarbeidere hos leverandøren.

- Manglende etterlevelse av arbeidstidslovgivning angående gjennomsnittlig ukentlig arbeidstid.

I tilfeller der faktiske avvik har blitt identifisert, har det blitt utarbeidet en handlingsplan i samråd med den respektive leverandøren. Nobina vil følge opp for å sikre at den respektive handlingsplanen implementeres i henhold til avtale.

Informasjon om tiltak

Oppsummert har Nobina implementert følgende tiltak for å hindre, forebygge og begrense negativ påvirkning fra virksomheten:

- Etablert en intern code of conduct for å veilede ansatte i hvordan vi skal drive virksomheten på en ansvarlig måte.
- Oppdatert leverandør code of conduct for å dekke alle relevante områder. Den gjelder for alle leverandører, underleverandører og forretningspartnere som leverer produkter og/eller tjenester til Nobina.
- Innført både intern og ekstern varslingskanal for å melde fra om uregelmessigheter eller mangler.
- Bedt leverandører som leverer varer identifisert som høy risiko om å gjennomføre årlige selv-evalueringer som dekker relevante risikoområder.
- Basert på resultatene fra selv-evalueringene, sammen med leverandørens geografiske lokalisering, utarbeides et revisjonsprogram for leverandører for det kommende året. Leverandører som vurderes som høyrisiko blir valgt ut. I 2023 ble det gjennomført tre revisjoner av busstilvirkerne.
- Ved avvik utarbeides handlingsplaner i samråd med den aktuelle leverandøren.
- Startet arbeidet med å kartlegge leverandørkjeden for kjøretøy. Ved kjøp av busser, kreves det at bussprodusenten oppgir hvilke sluttmontørpartnere som brukes og hvor de er lokalisert.
- Ved kjøp av elektrifiserte busser med fremdriftsbatterier kreves det at bussprodusenten oppgir:
 - o hvilke sluttmontørpartnere som brukes og hvor de er lokalisert.
 - hvilke batteriprodusenter som brukes og hvor de er lokalisert.
 - om de har en prosess for aktsomhetsvurdering i tråd med OECD retningslinjer for ansvarlige leverandørkjeder for mineraler fra konfliktområder og høyrisiko områder, eller tilsvarende.
 - o Bruker ikke drivstoff produsert av palmeolje eller sukkerrør.

I løpet av 2024-2025 vil Nobina fortsette å gjennomføre selv-evalueringer og leverandørgjennomganger for leverandører med identifisert høy risiko. Målet er gradvis å dekke en større del av leverandørbasen.

I tillegg til revisjon av kjøretøyleverandører vil det også gjennomføres revisjoner av batteriprodusenter.

Avvik fra tidligere gjennomførte selv-evalueringer og revisjoner vil bli fulgt opp for å sikre at handlingsplaner blir implementert som avtalt.

Prosessen for aktsomhetsvurderinger vil generelt bli gjennomgått som en del av arbeidet med kontinuerlige forbedringer.

9

Signaturer styret i Nobina AS:

Lars Henrik Dagnäs Styreleder

Knut Trondsen Ansatt representant

Emma Margita Forsberg Styremedlem Vidar Halvorsen Ansatt representant

Victor Høy Ree-Lindstad Ansatt representant

Tonje Wikstrøm Frislid Administrerende direktør

Verifikasjon

Transaksjon 09222115557520537110

Dokument

Åpenhetsloven oppdatert redegjørelse - Norsk versjon v.2.0 Hoveddokument 10 sider *Initiert på 2024-06-21 12:49:14 CEST (+0200) av Jon Andreas Hovde (JAH) Ferdigstilt den 2024-06-25 08:56:41 CEST (+0200)*

Initiativtaker

Jon Andreas Hovde (JAH) Nobina AB *jonandreas.hovde@nobina.no* +4793417851

Underskriverne

Henrik Dagnäs (HD)	Emma Forsberg (EF)
Nobina AB	Nobina AB
<i>henrik.dagnas@nobina.se</i>	emma.forsberg@nobina.com
Signert 2024-06-24 15:59:45 CEST (+0200)	Signert 2024-06-25 08:56:41 CEST (+0200)
Tonje Wikstrøm Frislid (TWF)	Knut Trondsen (KT)
Nobina AS	Nobina AS
tonjewikstrom.frislid@nobina.no	knutgunvald.trondsen@nobina.no
Signert 2024-06-21 14:17:02 CEST (+0200)	Signert 2024-06-23 09:21:03 CEST (+0200)
Vidar Halvorsen (VH)	Victor Høy Ree-Lindstad (VHR)
Nobina AS	Nobina AS
ff.ski@nobina.no	ytf.nesodden@nobina.no
Signert 2024-06-24 14:00:29 CEST (+0200)	Signert 2024-06-21 14:44:10 CEST (+0200)

Denne verifiseringen ble utstedt av Scrive. Informasjon i kursiv har blitt verifisert trygt av Scrive. For mer informasjon/bevis som angår dette dokumentet, se de skjulte vedleggene. Bruk en PDF-leser, som Adobe Reader, som kan vise skjulte vedlegg for å se vedleggene. Vennligst merk at hvis du skriver ut dokumentet, kan ikke en utskrevet kopi verifiseres som original i henhold til bestemmelsene nedenfor, og at en enkel utskrift vil være uten innholdet i de skjulte vedleggene. Den digitale signeringsprosessen (elektronisk forsegling) garanterer at dokumentet og de skjulte vedleggene er originale, og dette kan dokumenteres matematisk og uavhengig av Scrive. Scrive tilbyr også en tjeneste som lar deg automatisk verifisere at dokumentet er originalt på: https://scrive.com/verify

